(I) ELHEKETA: ASTE HUNTAKO SOLAS GAIA

1. Espainia nun ari zen gudan (gerlan)?
2. Nor zuen etsaia? Etsai hori azkarra zena?
3. Ainitz gizon galdu zituena ordean? Eta zer gehiago?

(II)

Espainia

Azken bi aldietan aiphatu dugu nola gure buruzagiak, bai eta gure auzo herrialdetako buruzagiak oro gerlaren beldur diren. Erran dugu ere nondik eta nola dathorren beldur hori. Agian ez baita gerthatuko!

Espainiak aldiz badu aspaldi huntan gerlaren beldurra baino beltzagorik eta dorpeagorik jasaiteko. Habanako gerla izigarri hura neholere oraino ezin bururatuz lan ederretan da Espainia dohakabea. Etsai azkarra du garhaitzeko, eta bazterretarik azkarki lagundua dena, bai diruz bai eta buruz eta zango besoz.

Alta Espainiak ere ahalaz bere indar guziak dagizka[1], nahiz eho[2] eta zanpatu etsai hori. Laster[3] onik egin-araztcn ere badio aiari; bai ordean etsaiak ere españolari. Bi aldetarik anhitz gizon galtzen dute; ez baitezpada odol ixurtze handiak direlakoan[4]. Banazka, bi, hiru, seirazka, gorenik hogoirazka baizik ez omen da gizon hiltzerik, elgarri jazartzen diren aldi bakharretan. Halere aski... luzara!

Bainan gerlako tresnez baino anhitzez gehiago badoazi eritasunez eta nekheduraz. Artha guti baitukete alabainan, gau eta egun, leihorrez eta urez, elgarren ondotik dabiltzan gerlatiarrek. Nahi eta ez, laster higatzen dire gizonak, eta higa arau, bethi berritu behar, edo ukho egin. Zenbait mila gizon baditu Espainiak hor harat igorririk, itsasoaz haindirat; Jainkoak baitaki zenbatek han galduko duten bizia edo bederen osasuna.

Eta zer diru keta jadanik xahuturik, bai eta oraino xahutzen ari!

Aste guziez miliunka derabilate dirua; geroago eta nekezago, eta geroago eta nasaikiago[5].

IRIART URRUTY.

(III) ADITZ IKASKUNTZA.

31. Dathorren	32. Dagizka
33. Badio	34. Badoazi
35. Baitukete	36. Dabiltzan
37 Derabilate	

31. ETHORRI. Indicatif présent. Conjug. Forte

		IMPERATIF	
Ni nathor	= je viens		
Hi hathor (m+f)	= tu viens	Athor	= viens
Vous zathozi	= vs venez	Zathozi	= venez
Hura dathor	= il vient	Bethor	= qu'il vienne
Gu gathozi	= ns venons	Gathozin	= Venons
Zuek zathozte	= vs venez	Zathozte	= venez
Hek dathozi	= ils viennent	Bethozi	= qu'ils viennent

32. EGIN. Indicatif Présent. Conj. Forte.

CDS		CDP	
Nik dagit	= je le fais	N. dagizkit	= je les fais
Hik dagik/n	= tu le fais	H. dagizkik/n	= tu les fais
Zuk dagizu	= vs le faites	Z. dagizkitzu	= vs les faites
Hark dagi	= il le fait	H. dagizki	= il les fait = dagizka
Guk dagigu	= ns le faisons	G. dagizkigu	= ns les faisons
Zuek dagizue	= vs le faites	Z. dagizkitzue	= vs les faites
Heiek dagite	= ils le font	H. dagizkite	= ils les font

33. UKAN: Conj. à dble cplt Indic. Présent.

CDS	Hari = à lui	C.I.S
Nik diot	= je le lui ai	Conj. Périphrastique
Zuk diozu	= vs le lui avez	Emaiten diot
Harek dio	= il le lui a	je le lui donne
Guk diogu	= ns le lui avons	Eman diot
Zuek diozue	= vs le lui avez	je le lui ai donné
Heiek diote	= ils le lui ont	

.. JOAN. Indicatif.

Présent.		Imparfait.	
Ni noa	= je vais	N. nindoan	= j'allais
Hi hoa	= tu vas	H hindoan	= tu allais
Zu zoatzi	= vs allez	Z zinoatzin	= vs alliez
Hura doa	= il va	H zoan	= il allait
Gu goatzi	= ns allons	G ginoatzin	= ns allions
Zuek zoazte	= vs allez	Z zinoazten	= vs alliez
doatzi	= ils vont	H. zoatzin	= il allait